

KNĚZ KAREL FARSKÝ A VZNIK CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ

Resumé

Osoba Karla Farského bývá viděna v černobílém schématu. Buď je oslavován jako zakladatel a patriarcha Církve československé, nebo zatracován jako rozvraceč a schizmatik. Cílem této práce bylo odhlédnout od těchto šablon a představit člověka a kněze Karla, který se těžce vyrovnává s hrůzami první světové války i s nelehkou situací, do které se v této době dostala římskokatolická církev.

Jediným cílem celoživotního snažení kněze Karla bylo vrátit život a radost katolictví v českém národě. Při realizaci tohoto snu se projevila jeho vnímavost k problémům doby, pochopení pro obyčejného člověka, vroucí zbožnost a láska ke Kristu, ale také tvrdá, nekompromisní a konfliktní povaha, neschopnost čekat a neochota ke smíru, pokud to podle něj vedlo k vlačnosti ve víře. Byl přesvědčen o své pravdě, nebral ohledy, nic nerespektoval a nikomu nenaslouchal. V každé chvíli však hluboce věřil, že pracuje pro Krista a pro dobro českého národa.

Neustále spory s arcibiskupy provázely jeho kněžství od počátku. Nevíme, kdy přesně došel na základě studia Nového zákona¹ k názoru, že papežství je legenda a není tedy nutno legitimitu papeže uznat. Odmítnutím legitimity papeže se přiostril jeho postoj k římskokatolické církvi i k její hierarchii. Za svého působení v Plzni nabyl jistoty, že římský biskup není zástupcem Krista na zemi a že je rozdíl mezi náboženstvím a římskokatolickou církvi.

Ve věku 39 let se postavil za reformní program Jednoty katolického duchovenstva. Po zjištění, že tyto reformy nejdou dostatečně do hloubky a jsou prosazovány liknavě, vyhlásil jejich realizaci cestou činu. Považoval se za nového svatého Františka, který podepírá stavbu církve; zatím není pochopen, ale přijde čas a římskokatolická církev jeho dílo uzná jako dobré a prospěšné. Postupně zjišťoval, že pochopení nenalezne a odsoudil římskokatolickou církev jako instituci, která se naprosto vyčerpala a nemá člověku moderní doby co nabídnout. Píše dokonce o bankrotu církve, která svou šanci již promarnila. Z jeho slov křičí zklamání

¹ Roku 1909 dosáhl doktorátu teologie z Nového zákona.

a bolest, označuje církev za „huňatou oponu“, která se staví mezi Krista a moderního člověka. Prvotní nesmělé výčitky vůči církvi krystalizují v mohutný hněv, který někdy připomíná starozákonní proroky.

Farský míní, že pokud římskokatolická církev neplní svou funkci, je třeba ji reformovat od základu v duchu nové doby. Tato reforma nachází své vyjádření v církvi československé. Tato národní církev staví bezprostředně na základě evangelia Kristova, navazuje na tradice cyrilometodějství a husitství. Ústředním bodem budování nové církve je svoboda svědomí. Zde se projevuje Farského odpor k jakýmkoliv předpisům, pokud se týká modlitby, přijímání svátostí či účasti na bohoslužbách. Vše má křesťan konat svobodně, s radostí, podle svého svědomí a je vždy odpovědný jen Bohu.

Farský nejednal náhodně ani se nerozhodoval podle okamžité nálady. Z celého procesu vzniku církve československé je zřejmá propracovanost programu, příprava na každou schůzi, promyšlení nových postupů. Každé rozhodnutí je podloženo modlitbou. Je však udivující, že zatímco ohledně nové církve Farský myslel prakticky na vše, věnoval se její liturgii, věrouce i organizačním záležitostem; co se týče církve římskokatolické, tu doslova ignoroval. Je to důsledek tvrdého odsouzení, římskokatolická církev nemá v českém národě dle jeho názoru opodstatnění k existenci. Proto se neohlíží na to, že mnoho lidí zmate, mnoha lidem ublíží, přinese jim ne radost a život, ale jejich křesťanství zatemní a otevře tak další ránu v rozděleném křesťanstvu.

Údaj o počtu znaků

KNĚZ KAREL FARSKÝ A VZNIK CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ (diplomová práce)

Jana Šebestová

Vlastní text práce

počet znaků 190 703

znaků s mezerami 224 054

Včetně poznámek pod čarou

počet znaků 234 231

znaků s mezerami 275 964